

Zaaknummer: 633338

Vragen van statenlid G. Heijkoop (JA21) ingevolge artikel 44 reglement van orde

AANHANGSEL

tot de notulen van de Provinciale Staten van Zeeland 2025 nummer 167.

Vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde inzake Kenniscentrum Slavernijverleden Zeeland (KCS):

(ingekomen: 12 februari 2025)

Vragen aan Gedeputeerde Staten	Antwoorden van Gedeputeerde Staten
1. Is het College bekend met dit artikel in de PZC?	1. Ja.
2. Is het College het met JA21 eens dat de argumentatie uit het Adviesrapport Kenniscentrum Slavernijverleden Zeeland (zaaknr. 630500, p. 7-8) vóór een dergelijk kenniscentrum voornamelijk gebaseerd zijn op argumenten waaruit het zogenaamde idee van een 'erfschuld' vanuit Zeeland richting nazaten van slaven zou blijken?	2. Nee. Het idee van 'erfschuld' van Zeeland is niet aan de orde geweest bij het schrijven van het adviesrapport en in het voortraject daarvan. Wij nemen samen met de Walcherse gemeenten verantwoordelijkheid voor het vergroten van de kennis over het slavernijverleden. Het ontbreekt velen in Nederland – en ook internationaal – nog aan basiskennis over het slavernijverleden. Het Kenniscentrum Slavernijverleden gaat aan de slag om de complexiteit van deze geschiedenis te onderzoeken, beschrijven en bespreekbaar te maken.
3. Zo ja, is het College het met JA21 eens dat het idee van 'erfschuld' problematisch is en dat schuld individueel is en niet erfelijk?	3. Als rechtsopvolger van het Gewest Zeeland zijn wij als Provincie niet verbonden, verantwoordelijk of schuldig aan de slavenhandel in die periode. Daarentegen beseffen we meer dan ooit het belang van de reflectie op het verleden en wat menselijke gelijkwaardigheid inhoudt.
4. Is het College het met JA21 eens dat de slavernij in Nederland in 1863 is afgeschaft, en het dus onwaarschijnlijk is dat er nog mensen in leven zijn die daadwerkelijk onder die slavernij geleden hebben?	4. Op 1 juli 1863 werd de slavernij bij wet verboden. Van de voormalig slaaf gemaakt is inderdaad niemand meer in leven.
5. 51% van de 646 ondervraagden uit het onderzoek van HZ KCZS (bijlage 4 uit zaaknr. 630500) vindt een Kenniscentrum Slavernijverleden een goed idee. Is het College het met JA21 eens dat: a) dit een zeer magere meerderheid is, b) en dat de ondervraagden geenszins of in mindere mate bekend zijn met de kosten van dit Kenniscentrum (terwijl dit wel degelijk relevant is voor het goed afwegen van deze vraag) waardoor zelfs deze magere 51% een vertekend beeld van het draagvlak kan geven?	5. a) Ja, 51% is een zeer kleine meerderheid. De Provincie en de Walcherse gemeenten zien dit echter als een nulmeting. Wij hopen dat door het vergroten van de kennis en de bewustwording over dit deel van de geschiedenis, de belangstelling en het besef over het belang gaat toenemen. b) De kosten zijn in de aanloopfase beperkt gebleven. Ook in de implementatiefase 2025 is er sprake van een zeer bescheiden start met enkele activiteiten. In 2025 wordt verder ingezet op financiële steun van het Rijk en (particuliere) fondsen. Dan pas kan worden bepaald in welke omvang en schaal er vanaf 2026 gewerkt kan worden aan de verdere opbouw van het Kenniscentrum Slavernijverleden in Zeeland.
6. Een informele poll van de PZC leerde een paar maanden terug dat 70% van de Zeeuwse respondenten het onzinnig vond dat Zeeland	De respondenten van deze poll in de PZC zijn niet representatief voor het inwonersbestand van Zeeland. De uitkomst van de poll is ook daarmee

excuses aanbod voor het slavernij verleden. Is het College met ons van mening dat in dit licht de meeste Zeeuwen vermoedelijk niet zitten te wachten op een Kenniscentrum in Zeeland, zeker gelet op de kosten?	onvoldoende om beleid op te baseren. Daarnaast is de verwachting dat door het vergroten van de kennis en de bewustwording over dit deel van onze geschiedenis, de belangstelling en het besef over het belang van de aandacht voor het slavernijverleden gaat toenemen. Zie ook beantwoording vraag 5.
7. In het coalitieakkoord staat: "We zien mogelijkheden om, in samenwerking met gemeenten en (kennis)instellingen, invulling te geven aan een kenniscentrum rondom het slavernijverleden. Iedereen moet hier kennis van hebben. Educatie is daarbij belangrijk." Is het College het met JA21 eens dat o.a. het Zeeuws Archief al (meer dan) voldoende doet om de geschiedenis van slavernij en slavenhandel toegankelijk te maken?	Het Zeeuws Archief is een belangrijk initiator van de aandacht voor het slavernijverleden. Er is echter geen sprake van dat de geschiedenis van het slavernijverleden al voor iedereen voldoende bekend is. Integendeel. Om de kennis bij diverse doelgroepen te vergroten en de onwetendheid te verkleinen, is samenwerking op het gebied van onderzoek, educatie en voorlichting met gemeenten en meerdere maatschappelijke organisaties noodzakelijk.
8. Is het College het eens met de uitspraak van Willem Drees sr, dat elke gulden die de overheid uitgeeft, eerst afgenomen is van de burger, reden waarom de overheid prudent met de belastinggelden om dient te gaan?	Overheden hebben inderdaad de plicht én het recht om in alle situaties prudent, verstandig, rechtvaardig en eerlijk met de aan hun toevertrouwde middelen om te gaan.
9. Zo ja, is het College dan met ons van mening dat er betere bestedingen van belastinggelden denkbaar zijn dan een slavernijmuseum / kenniscentrum waar in Zeeland vrijwel niemand op zit te wachten?	Nee. Lange tijd is er bijzonder weinig aandacht geweest voor het slavernijverleden. Dat begint nu te veranderen, maar er moet nog veel gebeuren. Wij vinden het belangrijk dat we ons meer bewust worden van het koloniale slavernijverleden en de gevolgen daarvan voor de Nederlandse samenleving van nu. Daarvoor is basiskennis nodig. Zoals er bijvoorbeeld ook basiskennis nodig is om de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog of de Holocaust en de gevolgen daarvan, beter te kunnen begrijpen en plaatsen. Herdenking, erkenning en herstel raken aan mensenrechten. Dat gaat niet over schuldgevoel, schuld afkopen of het oprakelen van een ver verleden, maar over maatschappelijke dialoog binnen en tussen gemeenschappen. Hoe meer mensen over het slavernijverleden met elkaar praten, hoe beter het is en hoe makkelijker het gaat.

MIDDELBURG, 11 maart 2025

Namens fractie: JA21

Gedeputeerde Staten

statenlid G. Heijkoop

H.M. de Jonge

Drs. M.C.J. Franken